

COSA DE DOS

S'estan aprovant lleis i mesures per fer compatible la vida familiar i la vida laboral, però, sense posar en dubte la seva bondat, encara queda molt de camí a recórrer per assolir aquesta compatibilitat, especialment per a la dona.

El model de família convencional ha canviat: la dona s'ha anat incorporant al mercat de treball, però els rols no s'han modificat. Encara que mantinguem verbalment que la família, amb tots els seus compromisos, és cosa de dos, és en realitat cosa d'una: la dona. Quan parlem de les tasques domèstiques, l'home, com a molt, "col·labora". Si ens referim als fills, qui fa el seguiment educatiu i acadèmic és la mare. Igualment, el manteniment del "clima familiar" és també tasca de la dona.

Dins el mateix mercat de treball, es continuen practicant "mesures selectives" que no afavoreixen a la dona. I no només ens referim a temes salarials (diferents sous per a la mateixa tasca), sinó també a la prevenció de certs empresaris davant possibles embarassos, amb la conseqüent baixa laboral, sense oblidar que encara hi ha tasques que es consideren pròpies dels homes i altres de les dones.

Durant tota la trajectòria de publicacions de Quaderns Gadeso, el tema de la dona ha estat constant. De fet, hem tractat de manera acurada assumptes com les parelles de fet (n°14); el comportament dels consumidors, on la dona és agent bàsic; la situació sociolaboral de les dones immigrants (n°23); distints debats ciutadans referents a l'educació, a la joventut i un llarg etcètera.

www.gadeso.org

DEBAT CIUTADÀ (VII)

CONCILIACIÓ DE LA VIDA FAMILIAR I LABORAL (II)

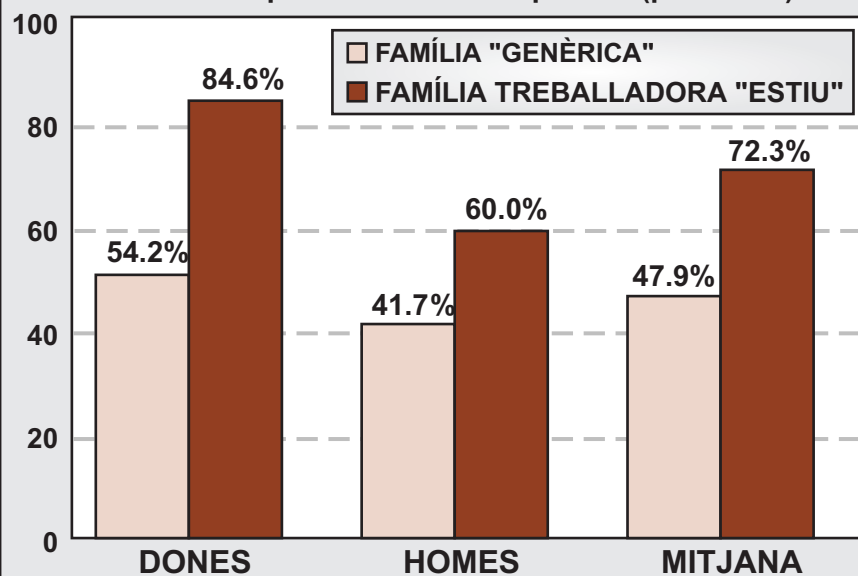
Fa ara un any, vàrem publicar un nombre de Quaderns Gadeso (n° 55, agost 2005) dedicat a la conciliació de la vida familiar i laboral. Avui presentem una segona investigació dedicada a un segment molt concret de la nostra població. Ens referim a les famílies on, a més de l'home, la dona fa feina durant l'estiu amb un contracte de fixa discontinua o temporal. Per tant, es tracta de mares de família que durant l'hivern no fan feina però sí durant l'estiu, en treballs relacionats majoritàriament amb el turisme.

A la taula número 1 es compara el nivell de dificultat per compatibilitzar la vida familiar i laboral en dos universos distints. Per un costat, el que denominam "família genèrica"

que fa referència a situacions diverses (dones ocupades, mestresses de casa i altres situacions) fruit de la investigació de l'any passat. Per altra banda, reflectim els mateixos nivells d'incompatibilitat referits al col·lectiu que hem denominat *família treballadora "estiu"*: la dona que treballa fora de casa únicament durant l'estiu.

Com es pot comprovar, els resultats són realment significatius. En concret, un 84.6% de les dones que fan feina a l'estiu, consideren incompatible la vida familiar i la vida laboral, mentre que només el 60% dels homes tenen aquesta percepció. Aquests índexs són notablement superiors als de la denominada "família genèrica".

TAULA 1 Persones que opinen que la compatibilització és complicada o molt complicada (per sexes)

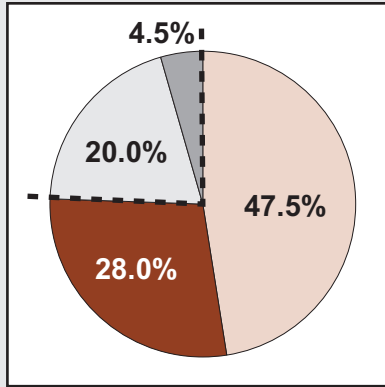


Font: Baròmetres Gadeso. Juny 2006

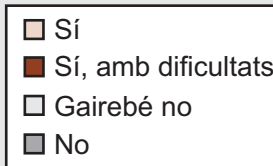
VIDA FAMILIAR

Hem volgut investigar si tant els homes com les dones que treballen fora de casa durant l'estiu poden mantenir unes relacions familiars adequades, així com a què dediquen el seu temps lliure. Al mateix temps, hem intentat concretar quant de temps dediquen, tant l'home com la dona, a les denominades "feines de la llar". Els resultats que es reflecteixen a les taules posteriors parlen per ells mateixos.

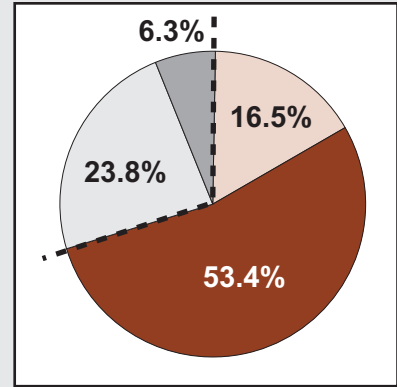
TAULA 2 HOMES



¿Pot mantenir unes relacions familiars normals?



DONES

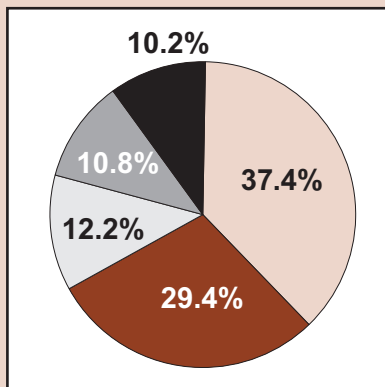


Font: Baròmetres Gadeso. Juny 2006

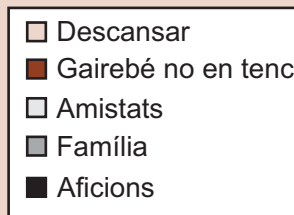
El més destacable és la diferència d'opinió entre els homes i les dones. Si fem una lectura acurada de les taules 2 i 3, podem comprovar de manera clara que la responsable de mantenir les relacions familiars és la dona. De fet, durant el seu temps lliure, és la que dedica més temps a la família. Al mateix temps, un 53.4% de les dones manifesta tenir dificultats per a mantenir unes relacions familiars normals,

encara que per a complir el seu rol tinguin que dedicar-hi més temps. De qualque manera, s'endevina una certa resignació en la dona treballadora. Aquest índex és notablement inferior entre els homes perquè no la consideren una tasca prioritària. Crida l'atenció que un 48% dels homes manifestin que poden mantenir una relació familiar normal compatible amb la seva dedicació laboral.

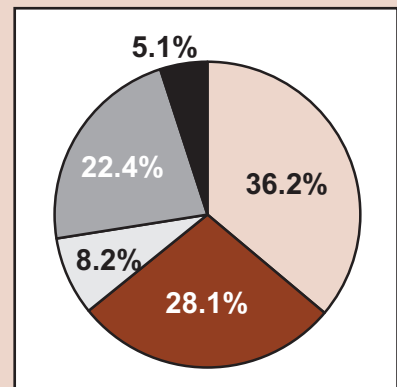
TAULA 3 HOMES



¿A què dedica majoritàriament el seu temps lliure?

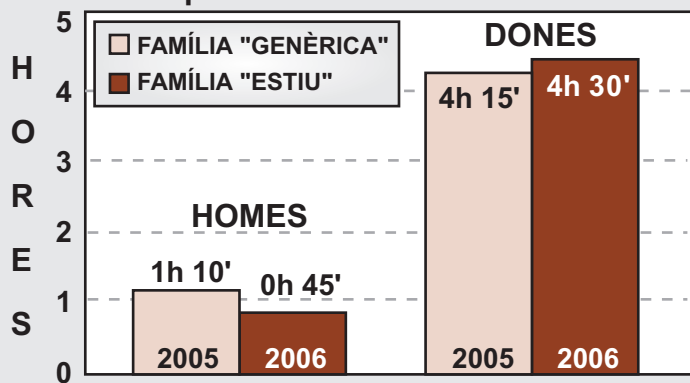


DONES



Font: Baròmetres Gadeso. Juny 2006

TAULA 4 Temps dedicat a les feines de la llar



Font: Baròmetres Gadeso. Juny 2006

La taula adjunta és clarificadora. Si dins el context de la família genèrica, les dones manifesten que han de dedicar a les tasques familiars més de 4 hores diàries, independentment de si fan o no feina fora de casa, aquest índex puja fins a 4 hores i mitja en el cas de les dones que fan feina fora de casa durant l'estiu.

En canvi, si l'home dedicava, en el cas de les famílies genèriques, escassament 1 hora i deu minuts a les tasques dins de la llar, amb dones que fan feina o no fora de casa, ara, a l'estiu, només hi dediquen tres quarts d'hora. Això suposa, una vegada més, que la càrrega familiar, en concret les feines de la llar, correspon a la dona, independentment de si fa o no feina fora de casa.

LA VIDA LABORAL I ELS FILLS

En el col·lectiu objecte de la investigació, es dona una autèntica paradoxa. Durant l'estiu, quan els fills en edat escolar tenen vacances, el pare i la mare estan ocupats, i durant l'hivern, quan els fills van a escola, almenys la mare està "desocupada". Aquesta situació planteja autèntics problemes per poder compaginar la vida laboral i l'atenció als fills.

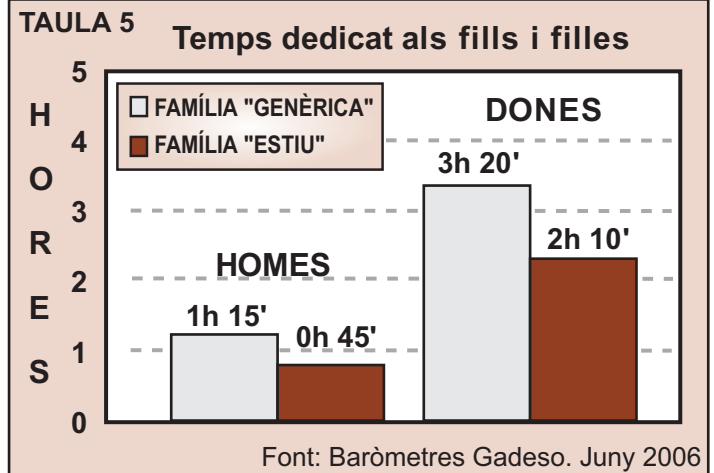
Les taules adjuntes són un autèntic testimoni d'aquesta afirmació.

Als números 56 i 57 de Quaderns Gadeso, corresponents al setembre de 2005, es reflecteix d'una manera clara l'escàs temps que dediquen, tant el pare com la mare (encara que més la mare), als seus fills en l'època escolar, i que aquest poc temps es concreta fonamentalment a "acompanyar-los" veient la televisió. Aquesta situació s'agreuja molt més durant l'estiu, quan el pare i la mare fan feina fora de casa.

Si durant el curs escolar, el pare afirmava dedicar als seus fills un poc més d'una hora diària, durant l'estiu aquest temps es redueix a 45 minuts. Així mateix la dona durant l'hivern hi dedicava més de tres hores diàries, mentre que a l'estiu només hi pot dedicar un poc més de dues hores. Una vegada més queda patent que la responsabilitat dels fills és tasca de les mares.

Com és lògic, la dificultat de compaginar la vida laboral amb l'atenció als fills varia segons l'edat dels mateixos. A la taula número 6 es reflecteix el nivell de dificultat que manifesten les famílies amb pare i mare treballant durant l'estiu per mantenir una relació amb els seus fills segons l'edat.

Un 83.5% dels pares que tenen fills de menys de tres anys manifesten tenir dificultats i ho solucionen majoritàriament amb l'ús de guarderies o recorrent a la família extensa. Un 75% manifesta la mateixa inquietud quan tenen fills entre 4 i 7 anys. Entre aquests pares, l'ús de la família extensa, en el cas de tenir-la, és majoritari.



Pot cridar l'atenció la solució d'enviar els fills amb els familiars que viuen a la península. Els que tenen fills d'entre 8 i 12 anys intenten com poden que participin a activitats organitzades per diverses institucions o organismes, però aquestes no són excessivament nombroses i costen diners. A més, la seva activitat no abarca tot el període vacacional.

Els que tenen fills adolescents manifesten no saber exactament que fer durant l'estiu, si bé l'opció de les classes de repàs, en el cas de necessitar-les, pot ser una solució parcial. Quan tenen ja 15 o 16 anys, comencen a organitzar-se ells sols o amb amics.

TAULA 6

¿QUÈ FER AMB ELS FILLS DURANT L'ESTIU?

	0-3 anys	4-7 anys	8-12 anys	13-16 anys
¿Representa per a la família un problema què fer amb els fills durant l'estiu? (% afirmatius)	83.5%	75.1%	63.2%	54.8%
¿QUÈ FA AMB ELS FILLS? (Graus d'intensitat segons edat)				
Guarderia	++			
Família extensa a Balears	+	++		
Familiars a la península		+	+	
Activitats organitzades		+	++	
Classes de repàs			+	++
Queden amb amics				+
S'organitzen ells sols				++

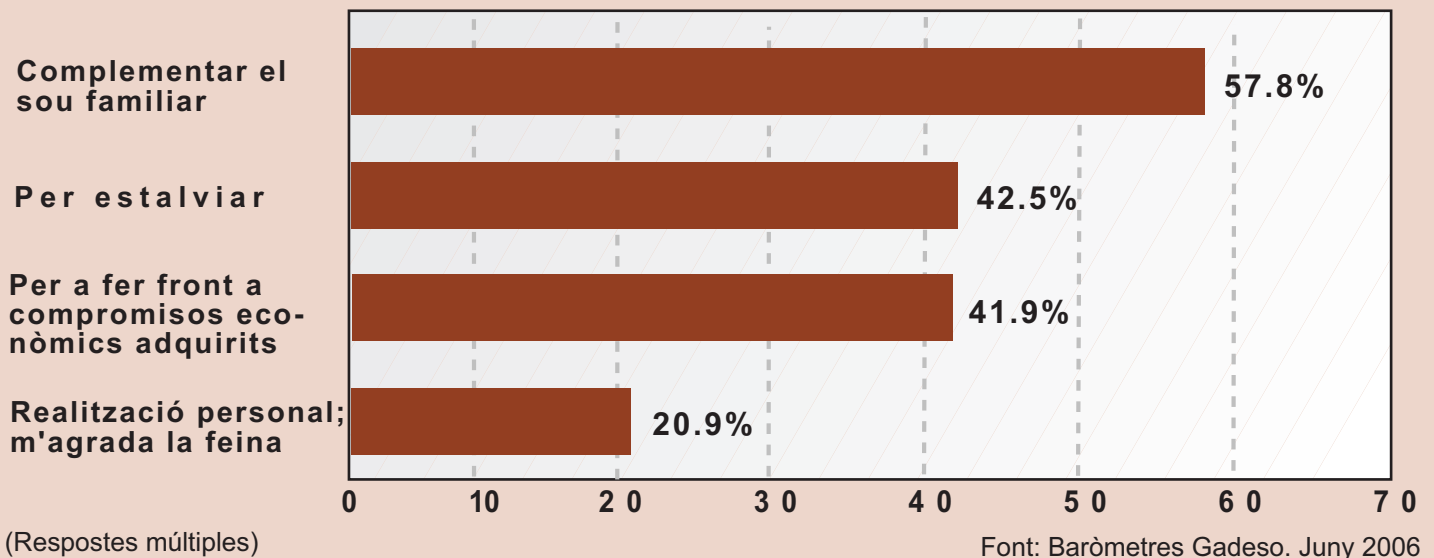
Font: Baròmetres Gadeso. Juny 2006

DONA I TREBALL

Hem volgut investigar el col·lectiu de dones que fan feina durant l'estiu com a fixes discontinues o amb contractes temporals: quins són els seus motius per desenvolupar una tasca fora de casa. Al mateix temps, vàrem analitzar quines són les opinions d'aquestes dones si tinguessin la possibilitat de no fer feina durant l'estiu.

TAULA N°7

¿Perquè fa feina a l'estiu?



El principal motiu pel que la dona fa feina durant l'estiu és econòmic. En conseqüència, la dona compleix una doble funció: complementar els recursos econòmics familiars i, a més, mantenir les relacions i tasques familiars, així com la cura dels fills. No arriba a un 21% les dones que manifesten que assegurin desenvolupar la seva tasca perquè li agradi la feina o per una realització personal.

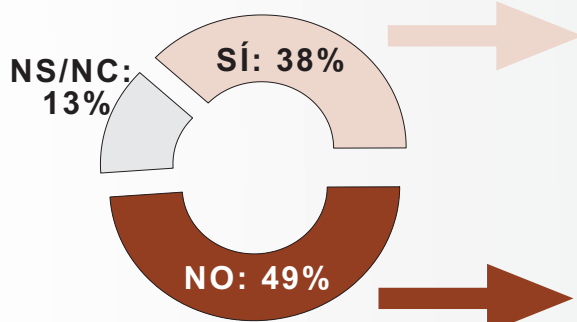
Quasi un 50% de les dones manifesta que, encara que fos possible, no deixaria la feina que fa, malgrat

no li agradi. Els motius d'aquesta negativa són, una vegada més, econòmics.

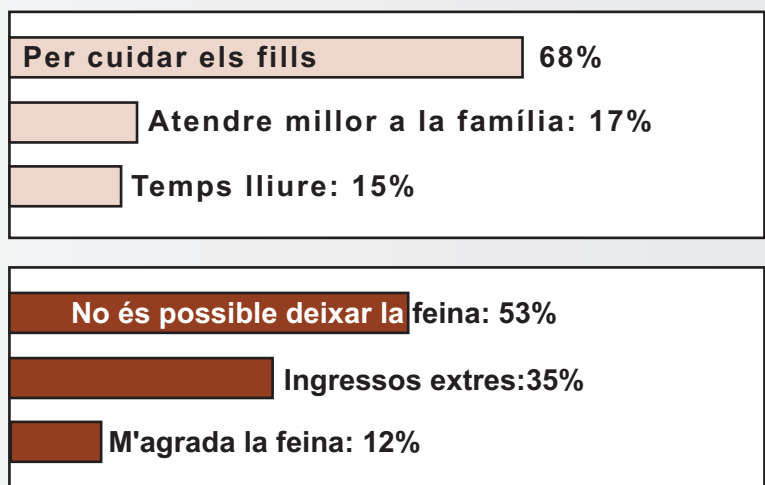
Un 38% manifesta que sí deixaria la feina si tengués aquesta possibilitat, fonamentalment per a cuidar millor els seus fills i per atendre a la seva família. Una minoria declara que deixaria de treballar per a disposar de més temps lliure.

Crida l'atenció que un 13% no sap el que faria; possiblement perquè no contempla aquesta possibilitat.

Si fos possible, ¿deixaria de fer feina a l'estiu?



MOTIUS



TAULA N°8

Font: Baròmetres Gadeso. Juny 2006